

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne: 25.10.2017
Čj. MSP-280/2016-OJD-SPZ/3
Počet listů:2
Přílohy:3

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc : obv. zemřelý J.R. - stížnost pro porušení zákona

Příloha:

- Ověřená kopie rozsudku bývalého Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech ze dne 20.11.1957, sp. zn. T 184/57
- Zpráva Vojenského ústředního archivu Praha ze dne 5.4.2016, č. j. 237-2/2016-211100
- Podnět JUDr. L.M. ze dne 13.3.2016

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch zemř. obviněného J.R.,

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech ze dne 20.11.1957, sp. zn. T 184/57.

Rozsudkem bývalého Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech ze dne 20.11.1957, sp. zn. T 184/57, byl J.R. uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona, přičemž mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 let.

Předmětného trestného činu se obviněný podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že dne 13.9.1957 při nástupu vojenského cvičení u útvaru v Mariánských Lázních odmítl obléci stejnokroj a převzít zbraň z důvodů svého náboženského přesvědčení a stejnokroj oblékl a zbraň převzal teprve po 16.9.1957, když proti němu bylo vzneseno obvinění.

Rozsudek nabyl právní moci dne 29.11.1957.

Obviněný nepožádal o provedení přezkumného řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, a návrh na přezkum ve věci nepodal ani příslušný prokurátor.

Podle § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 64/1956 Sb., trestního řádu bylo účelem trestního řádu upravit řízení o trestných činech tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni.

Podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona se trestného činu vyhýbání se služební povinnosti dopustil ten, kdo se úmyslně vyhýbal plnění služební povinnosti mimo jiné i tím, že se odvolával na náboženské nebo jiné přesvědčení.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem tohoto zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 téhož posledně uvedeného zákona činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci bylo při přezkumném řízení vycházeno z účelu zákona č. 119/90 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, jehož vydáním sledoval zákonodárce především odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování tak, jako tomu bylo právě v posuzovaném případě, kdy obv. J.R. byl v podstatě odsouzen pro své náboženské přesvědčení. Navíc v době rozhodování bývalého Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech nebylo zohledněno, že jmenovaný uplatnil právo na svobodu svědomí zaručené tehdejší Ústavou 9. května 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.). Právo na svobodu svědomí přitom nelze zaměňovat se svobodou víry ani se svobodou náboženskou, zejména když motiv jednání pod imperativem svědomí je v případě odmítání vojenské služby nutno považovat za určující.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v dané věci došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného J.R. a je proto namístě předmětný odsuzující rozsudek bývalého Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech ze dne 20.11.1957, sp. zn. T 184/57, jakož i další obsahově navazující rozhodnutí, zrušit, napravit tak nezákonný stav a poskytnout tímto

způsobem určité zadostiučinění obviněnému, který setrval na svém náboženském přesvědčení i v době totalitního režimu, resp. jeho pozůstalým.

Navrhují proto, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech ze dne 20.11.1957, sp. zn. T 184/57, byl v neprospěch obviněného zemř. J.R. porušen zákon v ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 64/1956 Sb., ve vztahu k ustanovení § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb.,
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu rozsudek bývalého Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech ze dne 20.11.1957, sp. zn. T 184/57, zrušil a dále zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. řádu a za použití § 226 písm. b) trestního řádu zprostil obviněného J.R. obžaloby vojenského prokurátora pro skutek spočívající v tom, že dne 13.9.1957 při nástupu vojenského cvičení u útvaru v Mariánských Lázních odmítl obléci stejnokroj a převzít zbraň z důvodů svého náboženského přesvědčení a stejnokroj oblékl a zbraň převzal teprve po 16.9.1957, když proti němu bylo vzneseno obvinění, v němž byl spatřován trestný čin vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zákona č. 86/1950 Sb., neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [6 Tz 94/2017](#)